

bocsátása után. Ne szolgáljunk tovább bálványoknak és ne mámorosítsuk magunkat. A mi szívünk Istennek ver. Akár tudjuk, akár nem, már ahhoz a szélhez jutottunk, hol vége van minden emberi okoskodásnak. Mélyen benne vagyunk a bizonytalanságban, megrázkódásban és aláhanyatlásban. A mi időnk a közepébe jutott ezeknek. Miért keressünk hát kerülőket és kiútakat? *Át kell mennünk az összetörésen. Fel kell nyitnunk szemeinket és őszintéknek kell lennünk. Be kell látnunk, hogy már csak Isten segíthet! Tehát tegyük meg ezt. Menjünk hát ezen az úton, nem siketül és kényszeredetten, hanem úgy, mint akik tudják, hogy éppen ez az út, ez a szakadékon és mélységen átvezető út visz a célhoz. Ahol megvan ez az őszinteség, ez az alázatosság, ez a bátorság és bűnbánat, ott segít az Isten. Ez nem néma tönkrejutás, nem posványszag, nem rothadás, hanem új nap hajnalpírja, mely véget vet az éjszakának. Itt a romlandó romolhatatlanságba és a halandó halhatatlanságba öltözik. Meghalunk, de élünk! Földre estünk, de csak itt talál lábunk biztos talajt magának, És van-e biztosabb talaj annál a bizonyosságnál, hogy csak Isten segíthet, de Ő tud segíteni!?* Ennek az egyszerű mondatocskának kell igazságra találnia a mi időnk rohanásában. Értsük meg az idők jeleit és küzdjünk azért, hogy Isten új talajt adjon lábunk alá. Térjünk meg! Végre, végre ismerjük el, amit régóta tudunk, hogy itt nem új valóságos hajszára, sem meg bővített egyházi munkásságra, sem a régi teológia kígyóokosságú új kiadásaira van szükség, hanem új, egész és komoly kérdésre Isten után. A mi keresztyénységünknek nem valahol a szélén, vagy a külsején, talán az egyház organizációjában és technikájában van a hibája; a közepén van a lyuk, az Isten élő, hatalmas, üdvözítő és megbocsátó, megszabadító és megváltó életigéjében van hiány. Ezt kell keresnünk mindnyájunknak. Éppen ezért nem ékesszólóbb, ügyesebb, képzetesebb papokra van szükség, hanem röviden mondva, alázatosabb papokra, teológusokra, akiknek Istent kell megismerniök és akik nem sokat törődnek vele, ha őket azért a bátor, gyermekes, égbenyúló hitért, mely ebből az ismeretből származik, „az emberi társadalom balgáinak” hívják is. És nem olyan gyülekezetekre van szükség, akik predikátoraiktól mindig fokozott teljesítményeket kívánnak, mert sohasem elég az áhitatból, építésből és lelkes szavakból, hanem olyanokra, kik együtt szenvednek a keresztyénség belső baja alatt és együtt

reménykednek az Isten segítségének közeledő napjában. *Éppen arra van szükség, ami miatt ma annyira panaszkodnak: az egyház bukására, a „keresztyénség” falhoz-szorulására, miszsiói-, egyesületi- és szeretetmunkáink szünetelésére, életreformjaink összetörésére, világalliansunk kudarcára, hogy végre magunk is megállhassunk csendben Isten előtt, hogy végre meghallhassuk, amit Ő mondott: „Én, aki igazságban szólok, elégséges vagyok a megtartásra. A sajtót egyedül taposom és a népek közül nincs velem senkisémm”.*

Szomorú és gyötrő üzenet ez? Borús és reménytelen helyzet ez? Nem evangelium, örömezenet ezt hallani, hogy Isten ismét közénk akar lépni, segíteni akar rajtunk? Nem reményteljes és ígérettel gazdag helyzet, hogy ahhoz a véghez jutottunk és olyan szünetelésre ítéltünk, ahol már csak a lehető legnagyobb dolog történhetik meg és segíthet: az, hogy Isten jön ismét a mi szabadításunkra? Miért van hát a mennyben nagyobb öröm az elveszett juhon, a megtérő bűnösön, mint a kilencvenkilenc igaz emberen, akiknek nincs szükségük megtérésre?

Van-e hát termékenyebb pillanat annál, amikor az ember megalázkodva áll szemben Istennel, Isten pedig hatalmasan szemben az emberrel? Nem ez a pillanat-e a forrása, eredete a megbocsátásnak, megváltásnak, örökéletnek? „Hol minden eszköz elcsendesül, ott kezdődik a segítség.” Ott van a szabadulás forrása, termékeny pillanata. Nem adjuk-e oda szívesen és örömezen minden vallásos és egyházi dicsőségünket, kegyes szavainkat és jó cselekedeteinket, csak hogy arra a küszöbre léphessünk, ahol maga Isten beszél hozzánk? Szívünkben mondjuk: „Jobb egy nap a te pítvarodban, mint ezer egyebütt; szívesebben őrzöm az én Uram házában, mint lakjam az istentelenek sátorában.” Napjaink ítéletfellege nem ijeszt többet, amióta tudjuk, hogy éppen ez a sötétség világosságá, a halál életté változik. Nem gondoljuk többet, hogy e fordulatot nekünk lehet, vagy kell megteremtenünk, azt azonban tudjuk, hogy bizonyosságai leszünk annak, hogy hozzánk eljön, ha van szemünk, hogy reá nézzünk.